" İ Ç İ N E T Ü K Ü R Ü R Ü M "

İskender Savaşır

Ateşli ve sert olmayı hakkeden Refah Partisi ve sanat tartışmasının ilk heyecanı yatıştıktan sonra, kullanılan ifade biçimlerini daha yakından gözden geçirmekte, belki yarar var. Melih Gökçek, genel olarak heykellere ya da hatta çıplak kadınlara karşı olduğunu söylemedi. Görmeyi ve başkalarının da görmesini istemediği çok daha özgül bir imge, bir suretti: Orgazm halinde olduğunu farzettiği bir kadın sureti...

Tepkisini de aynı derecede özgül ve ilginç bir deyişle ifade etti: "Karşıyım" demekle yetinmedi, "içine tüküreyim" dedi.

Gerek Melih Gökçek'in tepkisini besleyen duygusal enerjileri, gerekse bu tepkinin kimi İslamcı çevrelerden gördüğü yaygın desteği anlamak bakımından bu deyişin ifade ettiği "içine tükürmek" arzusu çok ilginç bir ipucu olabilir.

Ana kucağına, hatta daha geriye, içinden çıktığımız yuvaya geri dönme arzusu, yalnız erkeklerin değil, bütün insanların içinde, kimi zaman tamamen bilinçsiz bir şekilde, kimi zaman ifadesini sembolik dillerde bularak yaşayan bir arzudur. Bu sembolik dillerin arasında sanatı da sayabiliriz, dinlerin yitirilmiş ya da vaat edilen cennet imgesini de...

"İçine tüküreyim" de aynı arzudan payını almıştır. Bir şeyin içine tükürmek, dolaylı yollardan da olsa, onun içine girmektir. Ama bu örneğin de gösterdiği gibi, geriye, yuvaya dönüş arzusu her zaman bir barış ve bağışlayıcılık ahlakına kaynaklık etmez; saldırganlığın, aşağılamanın, hasedin diliyle de konuşabilir.

Neden?

Yuvaya dönüş arzusunun bütün insanlarda ortak olduğunu söylemiştik. Ama, tatmin edilmesi son kertede imkânsız olan bu arzunun taşınması ve yaşanması bakımından erkeklerle kadınlar farklılaşırlar. Çünkü erkeğin ana kucağından kopması, çok daha sancılı bir süreçtir. Çünkü o, annesi gibi ol-

* Bu yazı ve karikatür *Cumhuriyet* gazetesine yayınlanmak üzere verilmiş, ancak her ikisi de ayrı ayrı müstehcen olduğu gerekçesiyle yayınlanmamıştır.



mamak; ava çıkmak, savaşmak, devlet kurmak uğruna, ana kucağında keşfettiği, yaşadığı değer ve hazları inkâr etmek zorundadır. Tarihsel olarak dayatılan bu sorumluluğu üstlenmenin yegâne yolu, kimi zaman, bu değer ve hazları küçümsemek olabilir.

Tarihin erkek egemen bir tarih olduğunu söyler dururuz. Psikolojik bir boyuttan yoksun değildir bu egemenlik biçimi. Erkekler tarihi kurabilmek, örf ve ahlakı koruyabilmek, çocuklarını kendileri gibi kılabilmek uğruna, kendi varlıklarının kuruluşunda kadın cinselliğinin, kadının kendi bedeninden aldığı zevkin rolünü unutmak zorunda kaldılar: Zevk almadan sevişen kadınlar, bakire anneler, leylekler tarafından getirilen çocuklar...

Unutmaya çalıştılar çalışmasına ama yuvaya dönüş arzusu yine de erkeklerin yakasını bırakmadı. İşte bu noktada yine "içine tükürürüm" deyişine geri dönmüş oluyoruz. Yuvaya dönüş arzusunun imkânsızlığıyla yüzleşmeyen ama onu ikame edecek başarılarla da avunamadığı için güvensiz olmaya mahkûm kalan erkekliğin şiddeti... İçinden çıkılan yuvaya onun içine tükürerek girmek, ancak aşağılamak, tahrip etmek üzere yuvaya dönmek...

Son bir söz: Bugün modern insanın önünde başka bir imkân var. Yuvaya dönüş arzusunun tatmini imkânsız bir arzu olduğu gerçeğiyle yüzleşmek ve bu gerçeğin yol açtığı sızıyı yatıştırmanın en dolaysız, yanılsamasız yolunun, insanların birbirlerine o kayıp yuvayı çağrıştıran zevkler verdikleri ve bundan ötürü birbirlerine saygı ve şükran duydukları ilişkiler kurmak olduğunun bilincine varmak.

İyi niyetli dostlarımın arasında bugün bir İslamcı-laik kutuplaşmasından ürken ve bu yüzden neredeyse her mücadele biçimine karşı çıkan insanlar var. Mücadele bizi de öfke, haset ve saldırganlık zeminine çekme ihtimali barındırdığı ölçüde, bu çok yerinde bir uyarı. Ama ne kadar zor olursa olsun, bugün biz enerjisini bu can düşmanı duygulardan alan mücadele biçimleri bulmak durumundayız. Tarihsel olarak yeni ve bugün hâlâ küçük bir azınlığın ayrıcalığında olan bir imkândan söz ediyoruz. Ama azınlık da olsak, insanların kendi öksüzlüklerini, her zaman olduğu gibi başkaları aracılığıyla "kapattıkları" ama bundan ötürü o başkalarına kin ve haset değil şükran duydukları bir hayatı korumak uğruna mücadele etmeyi öğrenmeliyiz.